

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: Уж-11270/2025
16. април 2026. године
Београд

Уставни суд, Велико веће, у саставу: председник Суда др Владан Петров, председник Већа и судије др Добросав Миловановић, др Зоран Лончар, др Ранка Вујовић, Маја Поповић, др Бојан Тубић, др Милан Рапајић и Јелена Деретић, чланови Већа, у поступку по уставној жалби Владимира Виденовића, Татјане Стојановић, Милана Станковића, Јоргованке Ђокић, Душана Врућкића, Ивице Урошевића, Иване Орчић Глигуроске, Југослава Петровића, Александра Митровића, Сање Стојановић, Мирјане Водовић, Стефана Занкова, Милорада Вучковића, Тање Ивковић, Миодрага Јовановића, Слађане Станковић, Лимонке Цојић и Миљана Рашића, свих из Зајечара, Нелија Николића из Великог Извора, Славише Крстића из Звездана, Јелене Станојевић из Грљана, Милорада Илића из Рготине, Ивана Мустафића из Лубнице, Наташе Гмитровић из Вражогрнаца, Звонка Србиловића из Шипикова, Дејана Христовића из Халова и Миодрага Денчића из Врбице, на основу члана 167. став 4. у вези са чланом 170. Устава Републике Србије, на седници Већа одржаној 16. априла 2026. године, донео је

О Д Л У К У

1. Усваја се уставна жалба Владимира Виденовића, Татјане Стојановић, Милана Станковића, Јоргованке Ђокић, Душана Врућкића, Ивице Урошевића, Иване Орчић Глигуроске, Југослава Петровића, Александра Митровића, Сање Стојановић, Мирјане Водовић, Стефана Занкова, Милорада Вучковића, Тање Ивковић, Миодрага Јовановића, Слађане Станковић, Лимонке Цојић, Миљана Рашића, Нелија Николића, Славише Крстића, Јелене Станојевић, Милорада Илића, Ивана Мустафића, Наташе Гмитровић, Звонка Србиловића, Дејана Христовића и Миодрага Денчића и утврђује да је подносиоцима уставне жалбе пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године повређено изборно право зајемчено одредбом члана 52. став 1. Устава Републике Србије и право на учешће у управљању јавним пословима из члана 53. Устава.

2. Поништавају се пресуде Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године.

Образложење

1. Владимир Виденовић, Татјана Стојановић, Милан Станковић, Јоргованка Ђокић, Душан Врућкић, Ивица Урошевић, Ивана Орчић Глигуроска, Југослав Петровић, Александар Митровић, Сања Стојановић, Мирјана Водовић, Стефан Занков, Милорад Вучковић, Тања Ивковић, Миодраг Јовановић, Слађана Станковић, Лимонка Цојић и Миљан Рашић, сви из Зајечара, Нели Николић из

Великог Извора, Славиша Крстић из Звездана, Јелена Станојевић из Грљана, Милорад Илић из Рготине, Иван Мустафић из Лубнице, Наташа Гмитровић из Бражогрнаца, Звонко Србиловић из Шипикова, Дејан Христовић из Халова и Миодраг Денчић из Врбице, изјавили су 29. октобра 2025. године Уставном суду уставну жалбу против пресуда Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године, због повреде изборног права зајемченог чланом 52. Устава Републике Србије и права на учешће у управљању јавним пословима из члана 53. Устава.

У уставној жалби је, поред осталог, наведено:

- да су 8. јуна 2025. године одржани избори за одборнике Скупштине града Зајечара и да је Градска изборна комисија Града Зајечара 4. јула 2025. године донела Укупан извештај о резултатима избора за одборнике Скупштине града Зајечара, према коме су мандате освојиле три од осам изборних листа које су учествовале на изборима, и то: Изборна листа „Не дамо Србију – Александар Вучић“ 27 мандата (14.198 гласова), Изборна листа „Промена у коју верујемо – Угљеша Ђуричковић – Драгана Рашић“ 19 мандата (10.312 гласова) и Изборна листа „Уједињени за спас Зајечара – Миладин Крстић – Мирко Јеленковић“ 4 мандата (2.284 гласа);

- да је на основу наведеног Извештаја Градска изборна комисија 11. јула 2025. године донела решење о додели одборничких мандата и издала уверења о избору одборника Скупштине града Зајечара кандидатима за одборнике са изборних листа које су освојиле одборничке мандате, по њиховом редоследу на изборној листи, поред осталих и подносиоцима уставне жалбе који су били кандидати на Изборној листи „Не дамо Србију – Александар Вучић“, те да на наведено решење није било приговора;

- да је председник Скупштине града Зајечара из претходног сазива заказао Прву конститутивну седницу Скупштине града Зајечара за 5. август 2025. године, која је завршена 6. августа 2025. године;

- да је конститутивна седница одржана, усвојен је дневни ред, предложени су кандидати за чланове Верификационог одбора – по један са сваке од изборних листа које су освојиле мандате и пошто предложени кандидати нису одбили дужност чланова Верификационог одбора, по обављеном изјашњавању и гласању, донето је решење о избору следећих чланова Верификационог одбора: Наташа Гмитровић, одборница са Изборне листе „Не дамо Србију – Александар Вучић“, Милош Стојадиновић, одборник са Изборне листе „Промена у коју верујемо – Угљеша Ђуричковић – Драгана Рашић“ и Миладин Крстић, одборник са Изборне листе „Уједињени за спас Зајечара – Миладин Крстић – Мирко Јеленковић“;

- да је одборницима достављен Извештај председавајуће Верификационог одбора о избору одборника Скупштине града Зајечара, у коме је наведено да су подаци из уверења о избору одборника истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије и да су уверења издата од стране Градске изборне комисије, као овлашћеног органа, а да два члана Верификационог одбора нису потписала извештај сматрајући да подаци из уверења о избору одборника нису истоветни подацима из извештаја Градске изборне комисије због тога што су имена и презимена одборника у уверењу писана крупним словима, за разлику од извештаја;

- да је по обављеном изјашњавању одборника донета одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине града Зајечара свим лицима којима су издата уверења о избору одборника;

- да су против Одлуке Скупштине града Зајечара о потврђивању мандата одборника Скупштине града Зајечара I број 012-18/2025 од 6. августа 2025. године изјављене жалбе, које су усвојене пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 149/25 и Уж. 150/25, обе од 25. августа 2025. године, те је поништена одлука о потврђивању одборничких мандата;

- да су одборници са Изборне листе „Не дамо Србију – Александар Вучић“, имајући у виду да након пресуда Вишег суда у Зајечару Скупштина града Зајечара није донела нову одлуку о потврђивању одборничких мандата, поднели Вишем суду у Зајечару жалбе ради потврђивања мандата, али су исте одбачене решењима тог суда, са образложењем да суд није овлашћен, нити надлежан за спровођење поступка потврђивања мандата одборницима, јер суд не може преузети улогу верификационог одбора, нити надлежност конститутивне седнице скупштине;

- да су подносиоци уставне жалбе тражили од Министарства државне управе и локалне самоуправе мишљење да ли се може наставити и окончати поступак конституисања Скупштине града Зајечара, те да је наведено министарство 19. септембра 2025. године дало мишљење да је, у конкретном случају, у складу са одлукама Вишег суда у Зајечару и прописима којима је уређена предметна материја, потребно наставити конститутивну седницу верификовањем и потврђивањем мандата одборницима Скупштине града Зајечара;

- да је, сагласно наведеном мишљењу, конститутивна седница Скупштине града Зајечара настављена 24. септембра 2025. године, а на којој је констатовано да два члана Верификационог одбора нису дошла на седницу Верификационог одбора, због чега су одборници добили извештај Верификационог одбора који је потписан само од стране једног члана тог одбора, након чега су одборници донели Одлуку о потврђивању мандата одборника Скупштине града Зајечара и решење о избору председника скупштине;

- да су и против нове одлуке изјављене жалбе, те да је Виши суд у Зајечару исте усвојио оспореним пресудама и поништио одлуку о потврђивању одборничких мандата;

- да је оспореним пресудама подносиоцима уставне жалбе онемогућено да након спроведених избора несметано стекну и уживају одборничке мандате који су им додељени, као и статусна права која им у складу са законом припадају;

- да је право на жалбу установљено како би се остварила заштита нечијег права или на закону заснованог интереса, а не да би се опструисао поступак остваривања права;

- да жалиоци као подносиоци изборних листа које су освојиле мандате на изборима нису имали легитиман интерес да захтевају поништај одлука Скупштине града Зајечара о потврђивању мандата одборника, јер су тим одлукама мандати додељени жалиоцима и одборницима са њихових изборних листа;

- да за подношење жалби није постојао правни интерес већ је у питању злоупотреба процесних права подносилаца жалби супротна циљу због којег је право на жалбу установљено;

- да ниједан члан Верификационог одбора није изјавио да не жели да учествује у раду одбора због чега није постојала потреба да се на основу члана 7. став 4. Пословника Скупштине града Зајечара предложи други одборници за чланове тог одбора, а да одсуствовање два члана одбора са седнице одбора, након

тога што су прихватили дужност да учествују у раду одбора, представља злоупотребу и опструкцију изборног процеса.

Подносиоци уставне жалбе су, поред осталог, предложили да Уставни суд усвоји уставну жалбу, утврди да су подносиоцима повређена наведена уставна права и поништи оспорене појединачне акте.

2. Сагласно члану 170. Устава Републике Србије, уставна жалба се може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.

У поступку пружања уставносудске заштите, поводом испитивања основаности уставне жалбе у границама истакнутог захтева, Уставни суд утврђује да ли је у поступку одлучивања о правима и обавезама подносилаца уставне жалбе повређено или ускраћено њихово Уставом зајемчено право или слобода.

3. Уставни суд је, увидом у уставну жалбу, оспорене акте, као и у целокупну документацију приложену уз уставну жалбу, утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање:

Одлуком Народне скупштине Републике Србије 01 број 013-686/25 од 13. априла 2025. године о расписивању избора за одборнике Скупштине града Зајечара и Скупштине општине Косјерић расписани су избори за одборнике Скупштине града Зајечара и Скупштине општине Косјерић за 8. јун 2025. године.

Градска изборна комисија Града Зајечара је на седници одржаној 4. јула 2025. године донела Укупан извештај о резултатима избора за одборнике Скупштине града Зајечара, према коме су мандате освојиле три од осам изборних листа које су учествовале на изборима, и то: Изборна листа „Не дамо Србију – Александар Вучић“ 27 мандата (14.198 гласова), Изборна листа „Промена у коју верујемо – Угљеша Ђуричковић – Драгана Рашић“ 19 мандата (10.312 гласова) и Изборна листа „Уједињени за спас Зајечара – Миладин Крстић – Мирко Јеленковић“ 4 мандата (2.284 гласа).

Градска изборна комисија је 11. јула 2025. године донела решење о додели одборничких мандата и издала уверења о избору одборника Скупштине града Зајечара кандидатима за одборнике са изборних листа које су освојиле одборничке мандате, по њиховом редоследу на изборној листи, поред осталих и подносиоцима уставне жалбе који су били кандидати на Изборној листи „Не дамо Србију – Александар Вучић“.

Конститутивна седница Скупштине града Зајечара је одржана 5. и 6. августа 2025. године. На седници су предложени кандидати за чланове Верификационог одбора – по један са сваке од изборних листа које су освојиле мандате, исти су прихватили дужност чланова Верификационог одбора, те је након изјашњавања изабран Верификациони одбор.

Решењем Скупштине града Зајечара о избору чланова Верификационог одбора I број 020-69/2025 од 5. августа 2025. године одређено је да се у Верификациони одбор бирају следећи чланови: Наташа Гмитровић, одборница са зборне листе „Не дамо Србију – Александар Вучић“, Милош Стојадиновић, одборник са зборне листе „Промена у коју верујемо – Угљеша Ђуричковић – Драгана Рашић“ и Миладин Крстић, одборник са зборне листе „Уједињени за спас Зајечара – Миладин Крстић – Мирко Јеленковић“. Наведеним решењем је одређено да је задатак Верификационог одбора да утврди да ли су подаци из уверења о избору сваког одборника истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије о спроведеним изборима, као и да ли је

уверење издато од овлашћеног органа и да о томе Скупштини поднесе извештај у писаном облику.

Одборницима је достављен извештај који је потписан од стране председавајуће Верификационог одбора, док га остали чланови нису потписали, са примедбом да подаци из уверења о избору одборника нису истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије Града Зајечара, због што су имена и презимена одборника у уверењима писана „крупним словима“, за разлику од извештаја.

Потом су се одборници Скупштине Града Зајечара изјаснили о извештају и прихватили извештај. Након тога је Скупштина Града Зајечара већином гласова донела Одлуку о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-18/2025. На истој седници донето је решење о избору председника Скупштине Града Зајечара I број 020-85/2025.

Против наведене Одлуке изјављене су жалбе, те су пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 149/25 и Уж. 150/25, обе од 25. августа 2025. године, усвојене поднете жалбе и поништена је Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-18/2025 од 6. августа 2025. године.

У складу са мишљењем Министарства државне управе и локалне самоуправе број 0038617282025 од 19. септембра 2025. године настављена је конститутивна седница Скупштине Града Зајечара 24. септембра 2025. године. Председавајући је наложио Верификационом одбору да на основу извештаја Градске изборне комисије и издатих уверења припреми и поднесе извештај. Након тога је одборницима достављен извештај који је потписан од стране само једног члана одбора, док остали чланови нису ни приступили седници Верификационог одбора, те на самом извештају ни не постоје било какве примедбе.

Потом су се одборници Скупштине Града Зајечара, изјаснили о извештају и прихватили извештај. Након тога је Скупштина Града Зајечара већином гласова донела Одлуку о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-21/2025. На истој седници донето је решење о избору председника Скупштине Града Зајечара I број 020-109/2025.

Против наведене Одлуке изјављене су жалбе, те су пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године, усвојене поднете жалбе и поништена је Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-21/2025 од 24. септембра 2025. године. У образложењу оспорених пресуда је, између осталог, наведено: да се основано у жалби истиче да је ожалбена Одлука обухваћена повредом Закона о локалним изборима и Пословника Скупштине града Зајечара, из разлога што су мандати одборника потврђени од стране Скупштине без постојања извештаја Верификационог одбора на начин како је то прописано одредбом члана 7. Пословника Скупштине града Зајечара, као и одредбом члана 66. став 3. Закона о локалним изборима; да се о потврђивању мандата одборницима приступа по достављању извештаја Верификационог одбора јавним гласањем; да је, у конкретном случају, извештај Верификационог одбора Скупштини поднео само један члан одбора, односно председавајућа, а како је Верификациони одбор колегијално тело састављено, у конкретном случају, од укупно три члана, то је и извештај у писаном облику морао да буде потписан од три члана Верификационог одбора; да је након подношења извештаја од стране само једног члана одбора Скупштина приступила гласању као да се ради о извештају Верификационог

одбора у целини; да, према томе, у конкретном случају, по оцени суда, председавајућа Верификационог одбора није имала законски основ да извештај у име одбора подноси самостално, а ово имајући у виду одредбу чл. 7. став 4. Пословника о раду Скупштине града Зајечара и обавезу председавајућег да ако неки одборник, предложен за члана Верификационог одбора, не жели да учествује у раду овог одбора, председавајући ће предложити другог одборника са односне изборне листе, а уколико ни један одборник са те листе не жели да буде члан одбора, председавајући ће предложити одборника са следеће листе која је добила највећи број одборничких мандата; да из наведеног произилази да Скупштина града Зајечара није имала законских услова за потврђивање мандата одборницима на основу писаног изјашњења једног члана одбора, односно председавајуће; да, како из цитираних одредаба Закона о локалним изборима и Пословника Скупштине града Зајечара проистиче да се потврђивању мандата одборницима приступа по достављеном извештају Верификационог одбора јавним гласањем, који извештај одбора је у конкретном случају изостао, то је од стране овог суда као незаконита поништена одлука Скупштине града Зајечара, јер доношењу исте није претходила процедура прописана поменутиим одредбама Закона и Пословника; да је, осим наведеног, основан навод жалбе да је оспорена одлука донета по истеку рока прописаног одредбом члана 87. Закона о локалној самоуправи.

4. Одредбама Устава, на чију повреду указују подносиоци у уставној жалби, утврђено је: да сваки пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије има право да бира и да буде биран; да је изборно право опште и једнако, избори су слободни и непосредни, а гласање је тајно и лично; да изборно право ужива правну заштиту, у складу са законом (члан 52.); да грађани имају право да учествују у управљању јавним пословима и да под једнаким условима ступају у јавне службе и на јавне функције (члан 53.).

За одлучивање у овом предмету Уставни суд сматра релевантним и следеће одредбе Устава: да је Република Србија држава српског народа и свих грађана који у њој живе, заснована на владавини права и социјалној правди, начелима грађанске демократије, људским и мањинским правима и слободама и припадности европским принципима и вредностима (члан 1.); да сувереност потиче од грађана који је врше референдумом, народном иницијативом и преко својих слободно изабраних представника; да ниједан државни орган, политичка организација, група или појединац не може присвојити сувереност од грађана, нити успоставити власт мимо слободно изражене воље грађана (члан 2.); да је владавина права основна претпоставка Устава и почива на неутуђивим људским правима; да се владавина права остварује слободним и непосредним изборима, уставним јемствима људских и мањинских права, поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и закону (члан 3.); да је државна власт ограничена правом грађана на покрајинску аутономију и локалну самоуправу (члан 12. став 1.); да грађани имају право на покрајинску аутономију и локалну самоуправу, које остварују непосредно или преко својих слободно изабраних представника (члан 176. став 1.); да је скупштина највиши орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе; да скупштину аутономне покрајине чине посланици, а скупштину јединице локалне самоуправе одборници; да се посланици и одборници бирају на период од четири године, на непосредним изборима тајним гласањем, и то посланици у складу са одлуком скупштине аутономне покрајине, а одборници, у складу са законом (члан 180. ст. 1. до 3.).

Законом о локалним изборима („Службени гласник РС“, бр. 14/22 и 35/24), прописано је: да изборна комисија у року од 96 часова од затварања бирачких места доноси и објављује за сва бирачка места укупан извештај о резултатима локалних избора који садржи: број бирача уписаних у бирачки списак, број бирача који је изашао на изборе, број бирача који су гласали, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића, број гласова који је добила свака изборна листа и број мандата који је добила свака изборна листа; да против укупног извештаја о резултатима локалних избора подносилац проглашене изборне листе и бирач могу поднети приговор изборној комисији у року од 72 часа од објављивања укупног извештаја на веб-презентацији (члан 59. ст. 1. и 6.); да изборна комисија на веб-презентацији објављује укупан извештај о резултатима локалних избора и резултате гласања за свако бирачко место; да се укупан извештај о резултатима избора објављује на начин на који се објављују прописи јединице локалне самоуправе; да непосредно по завршетку избора, изборна комисија доставља министарству које је надлежно за локалну самоуправу укупан извештај о резултатима локалних избора (члан 60.); да изборна комисија у року од седам дана од дана објављивања укупног извештаја о резултатима локалних избора решењем додељује мандате кандидатима за одборнике по њиховом редоследу на изборној листи, почев од првог кандидата са изборне листе и издаје уверења о избору за одборника (члан 63.); да мандат одборника почиње да тече оног дана када је потврђен; да о потврђивању мандата одборника одлучује скупштина на конститутивној седници (члан 64.); да конститутивну седницу скупштине сазива председник скупштине из претходног сазива у року од десет дана од дана објављивања решења о додели мандата на веб-презентацији, тако да се та седница одржи најкасније 30 дана од дана објављивања решења о додели мандата на веб-презентацији (члан 65.); да конститутивној седници скупштине председава најстарији кандидат за одборника којем је додељен мандат; да ако најстарији кандидат за одборника којем је додељен мандат не може или неће да председава, конститутивној седници скупштине председава најстарији присутни кандидат за одборника којем је додељен мандат; да о потврђивању мандата одборника, на основу извештаја верификационог одбора, скупштина одлучује јавним гласањем; да у гласању могу учествовати кандидати за одборнике којима је додељен мандат и који имају уверење изборне комисије да су изабрани; да против одлуке скупштине донете у вези са потврђивањем мандата одборника на конститутивној седници подносилац проглашене изборне листе која је освојила мандате може поднети жалбу вишем суду на чијем се подручју налази седиште скупштине у року од седам дана од дана доношења одлуке; да се жалба подноси преко скупштине, која је дужна да у року од два дана од дана пријема жалбе достави вишем суду жалбу и све списе тог предмета; да Виши суд доноси одлуку по жалби у року од 30 дана од дана пријема жалбе са списима; да је одлука донета у поступку по жалби правноснажна и против ње се не могу поднети ванредна правна средства предвиђена законом којим се уређује управни спор (члан 66.).

Пословником Скупштине града Зајечара („Службени лист града Зајечара“, бр. 8/19 и 40/22) предвиђено је: да се на првој седници Скупштине, по правилу врши: избор чланова Верификационог одбора; разматрање извештаја Градске изборне комисије; потврђивање мандата одборника; полагање заклетве одборника; избор председника Скупштине; постављење секретара Скупштине (члан 5.); да одборници стичу права и дужности у Скупштини даном потврђивања мандата; да се потврђивање мандата одборника врши на основу уверења о избору

за одборника и извештаја Градске изборне комисије о спроведеним изборима (члан 6.); да се ради утврђивања сагласности уверења о избору за одборника са извештајем Градске изборне комисије о спроведеним изборима, на седници Скупштине образује Верификациони одбор, састављен од три члана, осим у случају из става 3. овог члана; да чланове Верификационог одбора предлаже председавајући, и то по једног члана из реда одборника са три изборне листе које су добиле највећи број одборничких мандата у Скупштини; да у случају када више од три листе имају највећи број одборничких мандата због једнаког броја одборника, Верификациони одбор може имати и више од три члана; да ако неки одборник, предложен за члана Верификационог одбора, не жели да учествује у раду овог одбора, председавајући ће предложити другог одборника са односне изборне листе, а уколико ниједан одборник са те листе не жели да буде члан одбора, председавајући ће предложити одборника са следеће листе која је добила највећи број одборничких мандата; да је Верификациони одбор изабран ако је за нега гласала већина присутних одборника; да Верификационим обором председава најстарији члан Одбора; да Верификациони одбор престаје са радом када Скупштина потврди мандате одборника (члан 7.); да Верификациони одбор утврђује да ли су подаци из уверења о избору сваког одборника истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије о спроведеним изборима, као и да ли је уверење издато од овлашћеног органа, о чему подноси Скупштини извештај у писаном облику (члан 8.); да на основу извештаја Верификационог одбора Скупштина јавним гласањем доноси одлуку о потврђивању мандата одборницима чија су уверења о избору за одборнике у сагласности са извештајем Градске изборне комисије о спроведеним изборима (члан 9.); да се одборницима, чија уверења о избору нису у сагласности са извештајем Градске изборне комисије, одлаже потврђивање мандата да би Градска изборна комисија извршила проверу ваљаности уверења које је издала, о чему Скупштини подноси извештај најкасније на првој наредној седници; да о потврђивању мандата из претходног става Скупштина одлучује јавним гласањем, после разматрања извештаја Градске изборне комисије; да одборник коме је потврђивање мандата одложено има право да присуствује седници Скупштине и да учествује у њеном раду, без права одлучивања (члан 10.).

5. Испитујући постојање претпоставки за одлучивање, Уставни суд констатује да из утврђених чињеница произлази да су након доношења прве Одлуке о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-18/2025 од 6. августа 2025. године изјављене жалбе које су усвојене пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 149/25 и Уж. 150/25, обе од 25. августа 2025. године, а наведена одлука поништена. Након тога настављена је конститутивна седница и донета нова Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-21/2025 од 24. септембра 2025. године, која је такође поништена оспореним пресудама Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године.

С тим у вези, Уставни суд указује да, иако је свака одлука формално представљала посебан појединачни акт, процес конституисања скупштине представља јединствену уставноправну целину која има за циљ реализацију изборне воље грађана кроз формирање представничког органа. Стога чињеница да „прве“ пресуде Вишег суда у Зајечару од 25. августа 2025. године нису биле предмет уставносудске контроле, не значи да је Уставни суд лишен могућности да приликом оцене оспорених пресуда сагледа целокупан ток поступања и правне последице које је поступање Верификационог одбора произвело, као и све

пресуде Вишег суда у Зајечару произвело у погледу остваривања изборног права и функционисања органа локалне самоуправе.

Уставни суд посебно констатује да је спор у оба случаја, по „првој“ и „другој“ одлуци Скупштине Града Зајечара, био заснован на истој формалној основи, односно начину сачињавања и потписивања извештаја Верификационог одбора, те да се поновљеним поништавањем одлука о потврђивању мандата од стране Вишег суда у Зајечару створила ситуација у којој је процес конституисања Скупштине постао пролонгиран и неизвестан.

Уставни суд наглашава да право на жалбу, као средство правне заштите, има за циљ отклањање повреде права или незаконитости, али да правно средство не сме да се користи на начин који доводи до онемогућавања остваривања Уставом гарантованих права. Уставни суд даље указује да изборни правни лекови, према стандардима Венецијанске комисије, морају бити уређени тако да обезбеде делотворну и благовремену заштиту изборних права, без прекомерног формализма и без стварања процесних механизма који доводе до успоравања или парализе изборног процеса¹.

У конкретном случају, понављање исте жалбе са истоветном процесном притужбом довело је два пута до поништавања одлука о потврђивању мандата свих одборника и произвело је стање продужене институционалне неизвесности и онемогућавања преузимања мандата од стране изабраних одборника. Стога је Уставни суд оцену оспорених пресуда вршио у светлу целокупног процесног поступања и последица које су настале на Уставом гарантовано изборно право подносилаца уставне жалбе, али и на реализацију изборне воље грађана и на функционисање локалне самоуправе.

6. Оцењујући основаност навода уставне жалбе о повреди права зајемчених одредбама чл. 52. и 53. Устава, Уставни суд констатује да подносиоци, у суштини, сматрају да им је оспореним пресудама Вишег суда у Зајечару повређено пасивно бирачко право (изборно право), те у вези са тим и право на учешће у управљању јавним пословима.

Уставни суд најпре указује да изборно право зајемчено одредбама члана 52. Устава обухвата право лица да бира (активно бирачко право) и право лица да буде бирано (пасивно бирачко право). Активно и пасивно бирачко право јесу у корелацији, они представљају два комплементарна аспекта изборног права, а циљ им је омогућавање изражавања стварне воље грађана и њено поштовање на основу добијених резултата избора. Остваривањем активног бирачког права грађани исказују вољу коме поклањају поверење за учешће у управљању јавним пословима. Носиоци суверености јесу грађани и власт не може бити успостављена мимо слободно изражене воље грађана.

Уставни суд констатује да су активно и пасивно бирачко право, као Уставом гарантована политичка права, састави део уставне гаранције слободних избора. Иако су та права нормативно диференцирана, она чине функционалну целину и морају се тумачити у међусобној повезаности, имајући у виду њихову заједничку сврху - омогућавање грађанима да учествују у вршењу јавне власти под једнаким условима. Само њихова потпуна и несметана примена омогућава да изборни процес испуни своју сврху - изражававање воље грађана и формирање демократски одговорне власти.

Пасивно бирачко право у Републици Србији подразумева, поред осталог, право пословно способног држављанина Републике Србије да буде

¹ Code of Good Practice in Electoral Matters, II.3.3(b) и Explanatory report уз II.3.3.

кандидат на изборима, да буде на изборној листи, да учествује у изборној кампањи, да, под једнаким условима са другим кандидатима и без дискриминације по било ком основу, о његовој кандидатури одлуче бирачи, али и право на стицање и потврђивање мандата и вршење функције на коју је изабран, као и на право на делотворну заштиту пасивног бирачког права. Уставноправна природа пасивног бирачког права подразумева да се оно не може свести само на право на кандидовање, већ представља комплексно политичко право које обухвата низ процесних и материјалних гаранција.

Уставни суд посебно наглашава да остваривање пасивног бирачког права не престаје самим даном избора, већ обухвата и фазу потврђивања мандата. Верификација мандата изабраним кандидатима представља завршну и нужну фазу остварења пасивног бирачког права, јер тек потврђивањем мандата изабрани представници стичу могућност да фактички и правно преузму функцију за коју су добили поверење бирача. Било какво неоправдано одлагање, оспоравање или ускраћивање потврде мандата представља задирање у Уставом загарантовано пасивно бирачко право, али и посредно слаби ефекат активног бирачког права, будући да се воља бирача не реализује у потпуности. Управо та завршна фаза изборног процеса – потврђивање мандата, обезбеђује да изабрани кандидати могу ефективно преузети функцију на коју су изабрани, чиме пасивно бирачко право добија своју потпуну правну и политичку реализацију.

Повреда пасивног бирачког права последично може довести и до повреде активног бирачког права, јер се онемогућавањем неком лицу које је добило потребан број гласова да преузме мандат, повређује право бирача да њихов избор буде реализован. На тај начин, повреда пасивног бирачког права кандидата за посланика, односно одборника прераста у посредну повреду активног бирачког права грађана који су га изабрали. Дакле, уколико лице које је на изборима добило довољан број гласова не може да заснује своју посланичку или одборничку функцију и оствари своје пасивно бирачко право у целини, тиме се повређује и активно бирачко право бирача, јер је онемогућено спровођење изборне воље оних који су му на слободним и непосредним изборима указали поверење.

Овакво поступање утиче на легитимитет јавне власти и равноправност бирача, те се мора тумачити у светлу највиших уставних принципа и вредности – демократије, владавине права и људских права.

Активно и пасивно бирачко право чине јединствен и недељив уставноправни склоп чије се пуно остварење може обезбедити једино доследном заштитом оба аспекта бирачког права. Повреда пасивног бирачког права не представља само индивидуалну повреду кандидата, већ задире у срж изборне воље грађана и подстиче нарушавање демократских принципа. Обезбеђивање ефективне заштите оба права јесте неопходно за очување легитимности изборног процеса и поверење грађана у демократске институције.

Пасивно бирачко право представља једно од права помоћу кога се материјализује и конкретизује опште, Уставом гарантовано право грађана из члана 53. Устава, а то је право грађана да учествују у вршењу јавних послова, а такође и право грађана да им под једнаким условима буду доступне све јавне функције. Самим тим пасивно бирачко право је основ једнаких правних могућности за вршење јавних функција, као и учешћа у обављању јавних послова.

Уставни суд посебно наглашава да се право из члана 52. Устава мора тумачити у складу са чланом 3. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, који гарантује право на слободне

изборе. Према пракси Европског суда за људска права, која се сходно може применити и на локалне изборе, иако државе уживају извесну маргину слободне процене у уређивању изборног система, ограничења изборног права не смеју лишити то право његове суштине, нити бити несразмерна легитимном циљу који се жели постићи (видети *Mathieu-Mohin u Clerfayt против Белгије*, број 9267/81, пресуда од 2. март 1987, став 52 и *Ždanoka против Летоније и др*, број 58278/00, пресуда од 16. марта 2006. године, ст. 102–104). Према пракси Европског суда за људска права, право да се буде биран инхерентно је појму истински демократског режима и било би илузорно ако би лице могло бити произвољно лишено могућности да остварује мандат за који је изабрано (видети *Podkolzina против Летоније*, број 46726/99, пресуда од 9. парила 2002. године, став 35).

Према пракси Европског суда за људска права, ограничења изборног права: 1) морају бити заснована на закону; 2) морају тежити легитимном циљу; 3) морају бити пропорционална; 4) не смеју лишити право његове суштине. Стога и свака интервенција у изборном процесу, па и у фази потврђивања мандата, мора бити заснована на закону, усмерена ка легитимном циљу и пропорционална, односно неопходна у демократском друштву.

Применом напред наведених ставова на конкретан случај, Уставни суд констатује да је неспорно да су избори за одборнике Скупштине града Зајечара одржани у складу са законом, да је Градска изборна комисија 11. јула 2025. године донела решење о додели одборничких мандата и издала уверења о избору одборника Скупштине града Зајечара, поред осталих, и подносиоцима уставне жалбе, који су били кандидати на Изборној листи „Не дамо Србију – Александар Вучић“, након чега је донета одлука о потврђивању њихових мандата, али и мандата свих других одборника којима је донето решење о додели одборничких мандата и којима су издата уверења о избору одборника Скупштине града Зајечара.

Након доношења одлуке о потврђивању мандата одборника, Виши суд у Зајечару је у поступку по жалбама поднетим на ту одлуку, донео оспорене пресуде којима је одлуку о потврђивању мандата поништио, а што је имало за последицу да нико од одборника, у циљу обављања функције на коју су изабрани, није преузео мандат. Полазећи од тога да пасивно бирачко право подразумева, као што је већ наведено, и право на стицање и потврђивање мандата и вршење функције на коју је лице изабрано, поставља се питање да ли је у конкретном случају оспореним појединачним актима повређено право подносиоцима уставне жалбе. Стога је у овом предмету од одлучујућег значаја да ли је оцена Вишег суда у Зајечару, а која је заснована искључиво на формалном недостатку у раду Верификационог одбора, довела до уставноправно релевантне повреде суштине пасивног бирачког права подносилаца.

С тим у вези, Уставни суд констатује да у жалбама поднетим против одлука о потврђивању мандата није доведена у питање законитост изборног поступка, правилност утврђивања резултата избора, ваљаност решења о додели мандата и издатих уверења, нити је оспорен идентитет одборника, већ је спор пред Вишим судом у Зајечару био искључиво у погледу начина сачињавања и потписивања извештаја Верификационог одбора.

Конкретније, одборницима је на седници Скупштине града Зајечара одржаној 5. и 6. августа 2025. године достављен извештај Верификационог одбора који је потписан само од стране председавајуће Верификационог одбора, док исти није потписан од стране друга два члана. На самом извештају постоји примедба преостала два члана Верификационог одбора

да подаци из уверења о избору одборника нису истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије Града Зајечара, због тога што су имена и презимена одборника у уверењима писана „крупним словима“, за разлику од извештаја. На седници Скупштине града Зајечара одржаној 24. септембра 2025. године одборницима је поново достављен извештај Верификационог одбора који је и овог пута потписан од стране само једног члана одбора, док остали чланови нису ни приступили седници Верификационог одбора, те на самом извештају не постоје било какве примедбе, односно указивања да уверења о избору одборника нису у сагласности са извештајем Градске изборне комисије.

Међутим, и поред тога што није утврђено постојање било какве материјалне неправилности у изборном поступку, већ је спор био искључиво формалне природе, Виши суд у Зајечару је као санкцију применио поништај одлуке о потврђивању мандата свих одборника, а што је даље за последицу имало немогућност конституисања скупштине и одлагање преузимања мандата. Наиме, Виши суд у Зајечару је оценио да је ожалбена Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине града Зајечара I број 012-21/2025 од 24. септембра 2025. године обухваћена повредом Закона о локалним изборима и Пословника Скупштине града Зајечара, из разлога што су мандати одборника потврђени од стране Скупштине без постојања извештаја Верификационог одбора на начин како је то прописано одредбом члана 7. Пословника Скупштине града Зајечара, као и одредбом члана 66. став 3. Закона о локалним изборима. Наведено је да је, у конкретном случају, извештај Верификационог одбора Скупштини поднео само један члан одбора, односно председавајућа, а како је Верификациони одбор колегијално тело састављено од укупно три члана, то је и извештај у писаном облику морао да буде потписан од три члана Верификационог одбора. Такође је наведено да, имајући у виду одредбу чл. 7. став 4. Пословника о раду Скупштине града Зајечара, постоји обавеза председавајућег да ако неки одборник, предложен за члана Верификационог одбора, не жели да учествује у раду овог одбора, предложи другог одборника са односне изборне листе, а уколико ни један одборник са те листе не жели да буде члан одбора, предложи одборника са следеће листе која је добила највећи број одборничких мандата.

Полазећи од наведеног, Уставни суд констатује да је, у конкретном случају, Верификациони одбор од три члана изабран већином гласова присутних одборника и донето је решење Скупштине града Зајечара о избору чланова Верификационог одбора I број 020-69/2025 од 5. августа 2025. године. Наведена лица су прихватила дужност чланова тог одбора. С обзиром на наведено, по оцени Уставног суда, председавајући Скупштине града Зајечара није ни могао, а камоли да је био у обавези да примени одредбу члана 7. став 4. наведеног Пословника и предложи другог одборника за члана Верификационог одбора, имајући у виду да се та одредба примењује само у ситуацији када предложени одборник за члана Верификационог одбора не жели да буде члан одбора, а што овде није био случај.

Друго, Уставни суд констатује да је задатак Верификационог одбора само да утврди да ли су подаци из уверења о избору сваког одборника истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије о спроведеним изборима, као и да ли је уверење издато од овлашћеног органа, те да о томе поднесе извештај Скупштини у писаном облику. Наведени одбор нема овлашћење да преиспитује изборну вољу грађана, нити да доводи у питање додељене мандате уколико су уверења издана од овлашћеног органа и заснована на утврђеним резултатима избора. Дакле, верификација мандата не представља

поновно одлучивање о изборним резултатима, већ искључиво проверу формалне подударности документације са већ утврђеном изборном вољом.

Уставни суд указује да је „први“ извештај овог одбора потписан од стране само једног члана, док су друга два члана ставила примедбу да подаци из уверења о избору одборника нису истоветни подацима из извештаја Градске изборне комисије Града Зајечара, због тога што су имена и презимена одборника у уверењима писана крупним словима, за разлику од извештаја, док је „други“ извештај, такође, потписан од стране само једног члана, али без икаквих указивања друга два члана на одређене несагласности у подацима, како би се даљи поступак наставио сагласно одредби члана 10. Пословника Скупштине града Зајечара. Наиме, наведеним чланом Пословника је предвиђено да се одборницима, чија уверења о избору нису у сагласности са извештајем Градске изборне комисије, одлаже потврђивање мандата како би Градска изборна комисија извршила проверу ваљаности уверења које је издала, о чему Скупштини подноси извештај најкасније на првој наредној седници. У конкретном случају, у извештају Верификационог одбора није констатовано да подаци из уверења о избору одборника нису истоветни подацима из извештаја Градске изборне комисије Града Зајечара како би се потврђивање мандата одборника одложило до провере ваљаности уверења о избору одборника.

Уставни суд даље констатује да је потврђивање мандата одборника последња фаза изборног поступка и овим чином се формализује изборна воља бирача. Законом о локалним изборима је прописано да скупштина одлучује о потврђивању мандата одборника на основу извештаја Верификационог одбора. Као што је већ наведено, наведени извештај Верификациони одбор подноси након провере да ли су подаци из уверења о избору сваког одборника истоветни са подацима из извештаја Градске изборне комисије о спроведеним изборима, као и да ли је уверење издато од овлашћеног органа. Чланови Верификационог одбора су дакле, сагласно Закону о локалним изборима, дужни да наведени извештај предају скупштини која одлучује о потврђивању мандата одборника, а у коме ће указати или да су подаци сагласни или да постоје неслагања у подацима и то јасно и прецизно образложити. У конкретном случају, предметни извештај јесте предат, али као потписан од стране само једног члана, иако је тај одбор колегијално тело састављено од укупно три члана. Уставни суд констатује да два члана Верификационог одбора нису испунила своју законом прописану обавезу да провере сагласност података и о томе свој закључак изнесу у самом извештају. Полазећи од свега напред наведеног, поставља се питање да ли је уставноправно прихватљиво образложење Вишег суда у Зајечару да чињеница да извештај није потписан од стране свих чланова одбора треба да има за санкцију поништај одлуке о потврђивању мандата одборницима, односно ускраћивање мандата без оправданог разлога.

По оцени Уставног суда, овакво становиште Вишег суда у Зајечару није у разумној сразмери са природом утврђене неправилности. Применом теста пропорционалности на конкретан случај, Уставни суд констатује да циљ обезбеђивања процесне уредности јесте легитиман. Међутим, по оцени Уставног суда, поништај одлуке о потврђивању мандата свих одборника није био нужан начин остварења тог циља, будући да није утврђена материјална неправилност у изборном поступку, нити је доведена у питање воља бирача. Поред тога, Уставни суд примећује да Виши суд у Зајечару није разматрао могућност отклањања уоченог формалног недостатка блажим средствима, а којим би се остварио легитимни циљ. Стога Уставни суд закључује да је изречена мера поништаја

одлуке о потврђивању мандата свих одборника довела до несразмерног задирања у суштину пасивног бирачког права. Наиме, пропуст који се тицао начина сачињавања и потписивања извештаја Верификационог одбора није имао утицај на исход избора, нити на расподелу мандата, те се стога не може оправдати мера коју је претерано формалистички одредио Виши суд у Зајечару, а која је довела до фактичке суспензије мандата свих изабраних одборника.

Уставни суд даље наглашава да се у демократском друштву правна средства не могу посматрати изоловано од њихове функције и сврхе, те да право на жалбу у изборним стварима има за циљ заштиту изборне воље и законитости поступка, а не стварање процесних препрека за конституисање представничког тела у ситуацији када изборни резултати нису спорни. Поред тога, Уставни суд указује и на то да принцип владавине права из члана 3. Устава подразумева не само поштовање законске процедуре, већ и њено тумачење у складу са уставним вредностима и циљем заштите људских права. Стога, формалистичко тумачење процесних одредаба које доводи до фактичке суспензије мандата свих одборника, упркос неспорности изборних резултата, није у складу са захтевом пропорционалности. Уставни суд сматра да је у конкретном случају дошло до несразмере између формалног захтева процесне уредности и суштинског захтева заштите изборне воље грађана, те да је такав дисбаланс довео до повреде уставом гарантованог пасивног бирачког права подносилаца уставне жалбе.

Уставни суд, такође, везано за констатацију Вишег суда у Зајечару дату у оспореним пресудама да је протекао рок за конституисање скупштине прописан чланом 87. Закона о локалној самоуправи, указује да је, у конкретном случају, протек рока наступио као последица правне интервенције суда, а не пасивности скупштине. Уставни суд констатује да се у оваквим ситуацијама природа рокова мора тумачити тако да они не блокирају конституисање власти без озбиљног и оправданог разлога, а посебно ако је кашњење последица судског поступка.

Поред тога, Уставни суд указује и на то да је право грађана на локалну самоуправу, зајемчено чл. 12. и 176. Устава, институционална гаранција која подразумева да јединица локалне самоуправе има способност да, преко својих слободно изабраних представника, врши јавне послове из своје надлежности. Уставни суд указује да се право на локалну самоуправу мора тумачити и у светлу Европске повеље о локалној самоуправи. Члан 3. став 2. Повеље прописује да се право на локалну самоуправу врши преко савета или скупштина састављених од чланова слободно изабраних на основу непосредног, једнаког и општег права гласа.

Уставни суд сматра да санкционисање формалног пропуста на начин који доводи до вишемесечне немогућности конституисања скупштине јединице локалне самоуправе и до одлагања преузимања мандата изабраних одборника задире у саму суштину пасивног бирачког права, али и посредно у активно бирачко право грађана који су тим кандидатима указали поверење и има последице које превазилазе домен контроле појединачне одлуке, јер погађају уставну гаранцију локалне самоуправе. Такво поступање има и институционалне последице, јер онемогућава јединицу локалне самоуправе да преко својих слободно изабраних представника врши послове из своје надлежности, чиме се посредно повређује уставна гаранција локалне самоуправе.

По оцени Уставног суда, било какво неоправдано и непропорционално одлагање, оспоравање или ускраћивање потврде мандата представља задирање у Уставом загарантовано пасивно бирачко право, при чему

Виши суд у Зајечару, у поступку одлучивања о жалбама против одлуке о потврђивању мандата, није ценио све одлучне чињенице, нити се бавио природом и смислом верификације одборничких мандата у контексту остваривања изборног права и реализације изборног поступка. Имајући у виду целокупни процесни контекст, природу пасивног бирачког права, стандард пропорционалности и институционалну гаранцију локалне самоуправе, Уставни суд је оценио да је оспореним пресудама Вишег суда у Зајечару подносиоцима уставне жалбе повређено право из члана 52. став 1. Устава, као и право на учешће у управљању јавним пословима из члана 53. Устава, јер су онемогућени да ступе на јавну функцију, учествују у раду скупштине и да утичу на доношење одлука у локалној самоуправи.

Стога је Уставни суд, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11, 18/13 – Одлука УС, 40/15 – др. закон, 103/15, 10/23 и 92/23), усвојио уставну жалбу, одлучујући као у тачки 1. изреке.

7. На основу одредбе члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, у вези члана 171. став 2. Устава, Уставни суд је, у тачки 2. изреке, поништио пресуде Вишег суда у Зајечару Уж. 180/25 и Уж. 181/25, обе од 8. октобра 2025. године, без налагања Вишем суду у Зајечару да поново одлучи о поднетим жалбама против Одлуке о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара I број 012-21/2025 од 24. септембра 2025. године.

Имајући у виду да је спор оба пута пред Вишим судом у Зајечару био заснован на истој основи и односио се на питање поступка верификације, те да је поништавање одлука о потврђивању мандата довело до продужене немогућности конституисања Скупштине града Зајечара, Уставни суд сматра да би враћање предмета на поновно одлучивање створило ризик од даљег понављања истоветних процесних ситуација и продубљивања институционалне неизвесности. У таквим околностима, делотворна уставносудска заштита и очување правне сигурности може се обезбедити непосредним отклањањем повреде.

С тим у вези, Уставни суд указује и на то да према *Code of Good Practice in Electoral Matters* Венецијанске комисије, жалбени систем мора бити такав да обезбеди брзо и делотворно отклањање изборних неправилности, уз избегавање ситуација у којима поступак доводи до парализе изборног процеса (II.3.3, Explanatory report).

Чињеница да је Влада Републике Србије у међувремену донела Одлуку број 020-14204/2025-1 од 18. децембра 2025. године којом је образован Привремени орган града Зајечара, није од утицаја на другачије одлучивање Суда, с обзиром на то да овој одлуци Владе није претходила одлука о распуштању скупштине, већ иста представља својеврсну привремену меру донету ради несметаног функционисања локалне самоуправе.

Такође, Уставни суд понавља да у жалбама поднетим против одлука о потврђивању мандата није ни доведена у питање законитост изборног поступка, правилност утврђивања резултата избора, ваљаност решења о додели мандата и издатих уверења, нити је оспорен идентитет одборника, већ је спор пред Вишим судом у Зајечару био искључиво у погледу начина сачињавања и потписивања извештаја Верификационог одбора, а који жалбени наводи, у конкретном случају, по оцени Уставног суда, нису довели у питање законитост предметне одлуке о потврђивању мандата одборника Скупштине Града Зајечара.

Поред тога, Уставни суд сматра да би налагањем Вишем суду у Зајечару да у новом року од 30 дана поново одлучи о поднетим жалбама довело у питање и право грађана на локалну самоуправу, које остварују, поред осталог, и преко својих слободно изабраних представника, а које је зајемчено одредбом члана 176. став 1. Устава. У конкретном случају, грађани имају право на формирање и несметано функционисање скупштине града, као и других органа које бира скупштина, а тиме и на обављање послова који су у надлежности јединице локалне самоуправе.

8. С обзиром на све изложено, Уставни суд је, на основу одредаба члана 42б став 1. тачка 1) и члана 45. тачка 9) Закона о Уставном суду, донео Одлуку као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

др Владан Петров